ARMASTUS ♡ AUSTUS ♡ ARENG

Kuusalu Keskkooli gümnaasiumiosa õppekava

1. peatükk
Üldsätted

§ 1. Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

(1) Gümnaasiumiosa õppekava on gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument ja see on koostatud riikliku õppekava alusel.
(2) Kooli õppekava koostamisel on lähtutud riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi, kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning vaimseid ja materiaalseid ressursse.
(3) Kooli õppekava kinnitab direktor. Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
(4) Kooli õppekavas on üldosa ning õppeainete ja kursuste kavad.
(5) Kooli õppekava üldosas esitatakse:
1) õppe- ja kasvatuseesmärgid ning -põhimõtted;
2) õppesuundade kirjeldused ja nende tunnijaotusplaan ning valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted;
3) läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted, lõimingu põhimõtted;
4) ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted;
5) õppe ja kasvatuse korraldus ja ajakasutus;
6) hindamise korraldus;
7) gümnaasiumi lõpetamise korraldus;
8) õpilaste nõustamine;
9) karjääriteenuste korraldus;
10) õpetaja töökava koostamise põhimõtted;
11) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

2. peatükk
Üldosa

1. jagu
Õppe- ja kasvatuseesmärgid ning -põhimõtted

§ 2. Gümnaasiumihariduse alusväärtused

(1) Gümnaasiumihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut ning tema individuaalsetest eripäradest ja isiklikest huvidest tulenevate haridusvajaduste rahuldamist. Gümnaasium loob igale õpilasele võimalused tema võimete maksimaalseks arenguks tema eelistusi arvestades, loovaks eneseteostuseks, teaduspõhise maailmapildi kinnistumiseks ning emotsionaalse, sotsiaalse ja kõlbelise küpsuse saavutamiseks.
(2) Gümnaasium jätkab põhikoolis toimunud väärtuskasvatust, kujundades eelkõige väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks. Tähtsustatakse väärtusi, mis aitavad kaasa ühiskonna inimvara ning riigi majanduse arengule.
(3) Kooli õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad «Eesti Vabariigi põhiseaduses», ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides

nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).
(4) Gümnaasiumiharidus on jätkuks põhiharidusele uue põlvkonna sotsialiseerumisel, mis rajaneb eesti kultuuri traditsioonidel, Euroopa ühisväärtustel ning maailma kultuuri ja teaduse saavutustel. Gümnaasiumihariduse omandanud vaimselt, sotsiaalselt, emotsionaalselt, kõlbeliselt ja füüsiliselt küpsed inimesed tagavad Eesti ühiskonna sotsiaalse, kultuurilise, majandusliku ja ökoloogilise arengu jätkusuutlikkuse.

§ 3. Gümnaasiumi sihiseade
(1) Gümnaasiumil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Gümnaasiumi ülesanne on noore ettevalmistamine toimimiseks loova, mitmekülgse, sotsiaalselt küpse, usaldusväärse ning oma eesmärke teadvustava ja saavutada oskava isiksusena erinevates eluvaldkondades: partnerina isiklikus elus, oma kultuuri kandja ja edendajana, tööturul erinevates ametites ja rollides ning oma ühiskonna ja looduskeskkonna jätkusuutlikkuse eest vastutava kodanikuna.
(2) Gümnaasiumis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus, et õpilased leiaksid endale huvi- ja võimetekohase tegevusvaldkonna, millega siduda enda edasine haridustee. Gümnaasiumi ülesanne on luua tingimused, et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad jätkata tõrgeteta õpiteed kõrgkoolis või gümnaasiumijärgses kutseõppes.
(3) Nende ülesannete täitmiseks ja eesmärkide saavutamiseks keskendutakse:
1) õpilaste iseseisvumisele, oma maailmapildi kujunemisele ja valmisolekule elus toime tulla;
2) adekvaatse enesehinnangu kujunemisele;
3) iseseisva õppimise ja koostööoskuste arendamisele;
4) edasise haridustee võimaluste tutvustamisele ja hindamisele;
5) kodanikuoskuste, -aktiivsuse ja -vastutuse väljakujunemisele.
(4) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.
(5) Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse gümnaasiumi õpetuses ja kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

§ 4. Pädevused
(1) Kooli õppekava tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks.
(2) Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõikide õppeainete kaudu, aga ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.
(3) Üldpädevused on:
1) kultuuri- ja väärtuspädevus - suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide ja eetika seisukohast; tajuda, analüüsida ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada kunsti ja loomingut ning kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid ja arvestada nendega otsuste langetamisel; olla salliv ja koostööaldis ning panustada ühiste eesmärkide saavutamisse;
Kultuuri- ja väärtuspädevust kujundatakse erinevate õppeainete, klassi- ja kooliväliste tegevuste kaudu ja selleks on näiteks järgmised võimalused:

- igapäevane õppetöö;
- aktused;
- konverentsid;
- näitused, kontserdid, etendused, võistlused;
- loodus- ja ajalooväärtuste rajad;
- kultuuriväärtuste ja -sündmuste tutvustamine;
- suhete arendamine sõpruskoolidega.

2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid; austada erinevate keskkondade, sh suhtluskeskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, inimõigusi, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel; suutlikkus mõista globaalprobleeme, võtta kaasvastutus nende lahendamise eest; väärtustada ja järgida jätkusuutliku arengu põhimõtteid; tunnetada end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja kogu maailma kontekstis;

Sotsiaalset ja kodanikupädevust kujundatakse erinevate õppeainete, klassi- ja kooliväliste tegevuste kaudu ja selleks on näiteks järgmised võimalused:

- osalemine erinevates projektides;
- rühmatööd, paaristööd ja muud koostöövormid;
- huviringide töö;
- klassiõhtud;
- õppekäigud;
- ekskursioonid.

3) enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi, arvestada oma võimeid ja võimalusi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid probleeme; käituda inimsuhetes sõltumatult; hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta, kavandada oma karjääri.

Enesemääratluspädevust kujundatakse erinevate õppeainete, klassi- ja kooliväliste tegevuste kaudu ja selleks on näiteks järgmised võimalused:

- õpilaste omalooming (analüüsivad kirjandid, väitlus);
- arutelud klassis;
- arenguvestlused;
- eneseanalüüs;
- enesehindamine (ka kehalised ja vaimsed võimed);
- iseseisev ülesannete lahendamine;
- tervislike eluviiside tähtsustamine.

4) õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; leida sobivad teabeallikad ja juhendajad ning kasutada õppimisel nende abi; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada erinevaid õpistrateegiaid ja õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasiõppimise võimalusi.

Õpipädevust kujundatakse erinevate õppeainete, klassi- ja kooliväliste tegevuste kaudu ja selleks on näiteks järgmised võimalused:

- ainealaste õpioskuste ja materjalide kasutamise oskuse õpetamine;
- mõtestatud õppimise, ratsionaalsete võtete otsingu, üldistamise, järelduste tegemise oskuse õpetamine;
- säästliku tarbimise õpetamine;
- oma töö ja õpitulemuste analüüsimise oskuse õpetamine;
- vestlus direktsiooniga;

- töö õpiabirühmades, ainekonsultatsioonides.

5) suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada emakeeles ja iseseisva keelekasutaja tasemel vähemalt kahes võõrkeeles, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; koostada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust, kasutada korrektset ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.

Suhtluspädevust kujundatakse erinevate õppeainete, klassi- ja kooliväliste tegevuste kaudu ja selleks on näiteks järgmised võimalused:

- etlus- ja kõnevõistlused;
- omaloomingukonkursid;
- rollimängud;
- dramatiseeringud;
- projektõpe.

6) matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale ja loodusteadustele omast keelt, sümboleid, meetodeid ja mudeleid, lahendades erinevaid ülesandeid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia tähtsust ning mõju igapäevaelule, loodusele ja ühiskonnale; mõista teaduse ja tehnoloogiaga seotud piiranguid ja riske; teha tõenduspõhiseid otsuseid erinevates eluvaldkondades; kasutada uusi tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelselt.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalast pädevus kujundatakse erinevate õppeainete, klassi- ja kooliväliste tegevuste kaudu ja selleks on näiteks järgmised võimalused:

- seoste leidmise õpetamine igapäevaeluga;
- probleemide ja ülesannete lahendamine;
- ainenädalad;
- aineringid;
- olümpiaadid;
- Tartu Ülikooli Teaduskool;
- võistlused ja mängud;
- oma võimete analüüs.

7) ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärke, koostada lühi- ja pikaajalisi plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske; mõelda kriitiliselt ja loovalt, arendada ja hinnata oma ja teiste ideid.

Ettevõtlikkuspädevust kujundatakse erinevate õppeainete, klassi- ja kooliväliste tegevuste kaudu ja selleks on näiteks järgmised võimalused:

- rühmatöö ja muud koostöövormid;
- projektõpe;
- konverentsid;
- õpilaste initsiatiivil põhinevate ürituste korraldamine;
- tundide illustreerimine majandusnäidetega;
- õpilasfirma;
- õpilaste omalooming;
- koolileht;
- õpilasomavalitsus.

8) digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvas ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada

probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust,isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.
Digipädevust kujundatakse erinevate õppeainete, klassi- ja kooliväliste tegevuste kaudu ja selleks on näiteks järgmised võimalused:
- rühmatöö ja muud koostöövormid;
- projektõpe;
- konverentsid;
- digipäevad;
- õpilaste initsiatiivil põhinevate ürituste korraldamine;
- tundide illustreerimine digivahendite abil;
- õpilaste omalooming;
- koolileht;

(4) Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad ka teiste ainevaldkondade õppeained ning tunni- ja kooliväline tegevus.
(5) Riiklikus õppekavas on järgmised ainevaldkonnad:
1) keel ja kirjandus;
2) võõrkeeled;
3) matemaatika;
4) loodusained;
5) sotsiaalained;
6) kunstiained;
7) kehaline kasvatus.
(6) Ainekavades esitatakse nii gümnaasiumi õpitulemused kui ka õpitulemused õppeteemade läbimisel. Õpitulemused toetavad valdkonnapädevuste kujunemist. Õpitulemused kajastavad õpilase rahuldavat saavutust. Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, vaid antakse nende saavutatuse kohta õpilasele tagasisidet.

2. jagu
Õppimise käsitus ja õpikeskkond

§ 5. Õppimise käsitus
(1) Kooli õppekavas käsitatakse õppimist õpilase aktiivse ja sihipärase tegevusena, mis on suunatud tajutava informatsiooni mõtestamisele ja tõlgendamisele vastastikuses toimes teiste õpilaste, õpetajate, vanemate ja üldisema elukeskkonnaga, toetudes juba olemasolevatele teadmisstruktuuridele.
(2) Õppimises on kesksel kohal õpilaste aktiivne teadmiste konstrueerimise protsess. Selleks on gümnaasiumis loodud õpikeskkond, mis soodustab iseseisvat õppimist, sealhulgas vajalike õppimisoskuste kujunemist. Õppe- ja kasvatustegevuses seavad õpilased oma sihid, õpivad töötama nii iseseisvalt kui ka kollektiivselt ning leiavad omale sobivaima õpistiili.
(3) Õpet kavandades ja ellu viies:
1) kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, digivahendeid, e-õpet, õppekäike jms);
2) kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
3) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mis võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust.
(4) Terviseametiga kooskõlastatult võib kool viirushaiguse leviku tõkestamiseks rakendada distantsõpet, seda tehakse äärmise vajaduse korral ja lühimaks hädavajalikuks ajaks.

§ 6. Õpikeskkond

(1) Õpikeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad.

(2) Koolis on korraldatud õpe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

(3) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel osaleb kogu koolipere. Õpikeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

(4) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

1) on loodud vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatusega seotud osaliste vahel;

2) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;

3) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;

4) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;

5) ennetatakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;

6) ollakse avatud vabale arvamusvahetusele, sealhulgas kriitikale;

7) luuakse õpilastele võimalused näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;

8) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;

9) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel, tolerantsusel ja heatahtlikkusel;

10) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;

11) korraldatakse koolielu, lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

(5) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib gümnaasium, et:

1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;

2) õppes on võimalik kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada raamatukogu;

3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;

4) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;

5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;

6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

(6) Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes, viies läbi õppekäike) ning virtuaalses õpikeskkonnas.

(7) E-õppel olles on õpilasel õigus juhendatud õppele. Juhendatud õpe tähendab seda, et õpilastele on antud selged õpijuhised kust, mida ja kuidas õppida, milliseid õpistrateegiaid kasutada, kust leida lisamaterjale ja õppimise tuge.

3. jagu
Õppekorraldus

§ 7. Ainevaldkonnad ja õppeained

1) keel ja kirjandus: kohustuslikud õppeained – eesti keel, kirjandus; valikkursused järgmisest valikust: «Kõne ja väitlus», «Müüt ja kirjandus», «Kirjandus ja ühiskond», «Draama ja teater», «Kirjandus ja film», «Vene keel Eestis», «Maailmakirjandus antiikajast 18. sajandini», «Tänapäeva vene kirjandus», «Tänapäeva väliskirjandus» (lisa 1)
2) võõrkeeled: võõrkeeltes eristatakse B2 keeleoskustasemel võõrkeelt, kus lisaks kohustuslikele kursustele on kaks valikkursust, ja B1 keeleoskustasemel võõrkeelt, kus lisaks kohustuslikele kursustele on neli valikkursust. B2 ja B1 tasemel õpitakse inglise ja vene keelt.
3) matemaatika: kohustuslik – kitsas matemaatika või lai matemaatika; valikkursused järgmisest valikust: «Loogika», «Majandusmatemaatika elemendid», «Arvuteooria elemendid I», «Arvuteooria elemendid II», «Diskreetse matemaatika elemendid I», «Diskreetse matemaatika elemendid II», «Planimeetria I. Kolmnurkade ja ringide geomeetria» ja «Planimeetria II. Hulknurkade ja ringide geomeetria» (lisa 3).
4) loodusained: kohustuslikud õppeained – bioloogia, geograafia (loodusgeograafia), keemia, füüsika; valikkursused järgmisest valikust: «Rakendusbioloogia», «Geoinformaatika», «Keemiliste protsesside seaduspärasused», «Elementide keemia», «Elu keemia», «Füüsika ja tehnika», «Teistsugune füüsika», «Loodusteadused, tehnoloogia ja ühiskond», «Mehhatroonika ja robootika», «3D-modelleerimine», «Joonestamine», «Arvuti kasutamine uurimistöös», «Rakenduste loomise ja programmeerimise alused», «Praktiline bioloogia» (lisa 4).
5) sotsiaalained: kohustuslikud õppeained – ajalugu, ühiskonnaõpetus, inimeseõpetus, geograafia (inimgeograafia); valikkursused järgmisest valikust: «Üldajalugu – maailma ajalugu: tsivilisatsioonid väljaspool Euroopat», «Üldajalugu – Euroopa maade ja Ameerika Ühendriikide ajalugu», «Psühholoogia», «Inimene ja õigus», «Globaliseeruv maailm», «Sissejuhatus filosoofilisse mõtlemisse», «Tänapäeva filosoofilised küsimused» (lisa 5).
6) kunstiained: kohustuslikud õppeained – muusika, kunst (lisa 6);
7) kehaline kasvatus: kohustuslik õppeaine – kehaline kasvatus (lisa 7);
8) usundiõpetuse valikkursused – «Inimene ja religioon», «Eesti usuline maastik» (lisa 8);
9) riigikaitse valikkursused – «Riigikaitse», «Praktiline õpe välilaagris» (lisa 9);
10) majandus- ja ettevõtlusõppe valikkursused – «Majandusõpetus», «Ettevõtlusõpetus» (lisa 10);
11) valikkursus «Karjääriõpetus» (lisa 11);
12) valikkursus «Uurimistöö alused» (lisa 12).

§ 8. Õppeainete kohustuslikud kursused

(1) Keel ja kirjandus:
1) eesti keel – 6 kursust (1 kursus on 35 õppetundi);
2) kirjandus – 5 kursust.
(2) Võõrkeeled:
1) Inglise keel – 5 kursust;
2) Vene keel – 5 kursust.
(3) Matemaatika:
1) kitsas matemaatika – 8 kursust
2) lai matemaatika – 14 kursust.
(4) Loodusained:
1) bioloogia – 4 kursust;
2) geograafia (loodusgeograafia) – 2 kursust;
3) keemia – 3 kursust;
4) füüsika – 5 kursust.
(5) Sotsiaalained:

1) ajalugu – 6 kursust;
2) ühiskonnaõpetus – 2 kursust;
3) inimeseõpetus – 1 kursus;
4) geograafia (inimgeograafia) – 1 kursus.
(6) Kunstiained:
1) muusika – 3 kursust;
2) kunst – 2 kursust.
(7) Kehaline kasvatus: kehaline kasvatus – 5 kursust.

§ 9. Läbivad teemad
(1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.
(2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:
1) õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärke;
2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.
(3) Kohustuslikud läbivad teemad on:
1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;
2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
5) teabekeskkond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi;
6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning osalema tervist edendava keskkonna kujundamises;

8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.
(4) Läbivate teemade kirjeldused on esitatud lisas 13, nende käsitlemisel on toeks ülekoolilised ja koolidevahelised projektid.

§ 10. Ülekooliliste projektide kavandamise põhimõtted
Vastavalt igal õppeaastal koostatavale üldtööplaanile korraldatakse järgmisi ülekoolilisi projekte:
- ainenädalad;
- spordiüritused;
- rahvakalendri tähtpäevade tähistamine;
- ainekonverentsid;
- konkursid;
- võistlused.

§ 11. Koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted
Korraldatakse ühiseid ainepäevi ja konverentse naaberkoolidega.
Osaletakse Eesti-sisestes koolidevahelistes projektides.
Osaletakse rahvusvahelistes projektides, arendatakse koostööd Erasmus+ ja Nordplus raames.

§ 12. Õppekorralduse alused
(1) Õpilase minimaalne õppekoormus gümnaasiumi jooksul on 96 kursust (1 kursus on 35 õppetundi).
(2) Õpilase õppekoormusesse kuuluvad kõik §-s 9 loetletud kohustuslikud kursused.
(3) Gümnaasium võimaldab õpilastele valikkursusi valdkonniti vähemalt järgmises mahus:
1) keel ja kirjandus – 4 kursust (iga kursus 35 õppetundi);
2) võõrkeeled – 6 kursust;
3) matemaatika – gümnaasium võimaldab laia matemaatika õpet 14 kursuse ulatuses;
4) loodusained – 8 kursust;
5) sotsiaalained – 7 kursust;
6) kehaline kasvatus – 2 kursust;
7) usundiõpetus – 2 kursust, kui vähemalt 15 õpilast on selleks soovi avaldanud;
8) riigikaitse – 2 kursust;
9) majandus- ja ettevõtlusõpe – 2 kursust;
10) uurimistöö alused – 1 kursus.
(4) Lõikes 3 kirjeldatud ainevaldkondlikes mahtudes on nii riiklikus õppekavas kirjeldatud valikkursused kui ka kooli õppekavast tulenevad valikkursused. Viimased on kirjeldatud Eesti Hariduse Infosüsteemis (EHIS). Riigikaitses toimub õpe vastavalt riiklikus õppekavas toodud ainekavale.
(5) Kool võimaldab lisaks lõikes 3 nimetatud valikkursustele vähemalt 11 kursuse mahus valikkursusi, mis arvestavad kooli omapära ja piirkondlikku eripära. Nimetatud valikkursuste hulgas on nii riiklikus õppekavas kirjeldatud valikkursused kui ka kooli õppekavast tulenevad valikkursused. Nende valikkursuste õpe korraldatakse vähemalt 12 soovija olemasolul.
(6) Gümnaasiumis on kaks õppesuunda: loodus- ja reaalainete õppesuund ning sotsiaal- ja humanitaarainete õppesuund.

Gümnaasiumiosa tunnijaotusplaan on järgmine:

	kohus-tuslikud kursu-sed	valik-ainete kursused		10.klass			11.klass			12.klass		
				kohus-tuslik	valikaine		kohus-tuslik	valikaine		kohus-tuslik	valikaine	
		LR	SH		LR	SH		LR	SH		LR	SH
KEEL JA KIRJANDUS												
Eesti keel	6		1	2			2		1	2		
Kirjandus	5	2	3	1	1	1	2		1	2	1	1
VÕÕRKEELED												
B2 Inglise keel	5	3	6	2	2	2	1		2	2	1	2
B1 Vene keel	5			2			2			1		
MATEMAATIKA	8	6		3	2		2	2		3	2	
LOODUSAINED												
Geograafia	2	1		1			1	1				
Bioloogia	4	2		1			1	1		2	1	
Keemia	3	3		2	1		1	1			1	
Füüsika	5	2		2			2	1		1	1	
SOTSIAALAINED												
Ajalugu	6		2	2			2		1	2		1
Ühiskonnaõpetus	2		2						1	2		1
Inimgeograafia	1						1					
Inimeseõpetus	1			1								
Psühholoogia			2			1						1
Religiooniligu			1			1						
KUNSTIAINED												
Muusikaajalugu	3			1			1			1		
Kunstiajalugu	2			1			1					
KEHALINE KASVATUS	5			2			2			1		
Uurimistöö koost. alused		1	1					1	1			
Filosoofia			2						1			1
Kursuste arv kokku	**63**	**20**	**20**	**23**	**6**	**5**	**21**	**7**	**8**	**19**	**7**	**7**
Kursusi õ.-a. kokku					**29**	**28**		**28**	**29**		**26**	**26**

Õpilase valitavad kursused (vähemalt 13 kursust)

Valikkursus	Kursused	10. klass	11. klass	12. klass
Matemaatika (SH)	6	2	2	2
Inglise keel (LR)	3		2	1
Saksa keel	3	1	1	1
Mehhatroonika ja robootika	1	1		
Rakenduste loomise ja programmeerimise alused	1		1	
3D-modelleerimine	1			1
Majandusmatemaatika	1		1	
Majandusõpetus (LR)	2	2		
Inglise kirjandus	1			1
Inglise keelt kõnelevad maad	1		1	
Inglise keel (Eesti)	1	1		
Joonestamine	1	1		
Meediaõpe	3	1	1	1
Usundiõpetus	2	2		
Karjääriõpetus	1			1
Õpilasfirma	1		1	
Riigikaitseõpetus	2		2	
Kehaline kasvatus	3	1	1	1
Inglise keele riigieksam	1			1
Toiduvalmistamine	1	1		
Koorilaul	6	2	2	2
Kodumajandus	2		2	
Administratiivtöö	1			1
Nahkehistöö ja köitmine	1			1
Soome keel	3	1	1	1
B-kat. autojuhi teooriakursus	1	1		
Vanemmadruse õpe	5	3	2	
Kokku	55	20	20	15

(7) Õpilasel on õigus kokkuleppel kooliga läbida osa õpet teistes õppeasutustes (sh huvikoolides ja e-kursustena).

§ 13. Liikluskasvatus
(1) Liikluskasvatuse eesmärk
1) õigete ohutust tagavate hoiakute kujundamine, mis loob eelduse ohutu käitumise väärtustamisele;
2) põhikoolis omandatud ohutusalaste hoiakute, teadmiste, oskuste ja vilumuste laiendamine ja süvendamine.
(2) Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise maht
Gümnaasiumis on liikluskasvatuse sisuks üldine liikluskultuur, vastutustundlikkus ja viisakus liiklejana. Liikluskasvatust gümnaasiumis viiakse läbi ainekursuste ja koolivälise ürituste raames.
(3) Taotletavad pädevused
Gümnaasiumiastme lõpus õpilane:
1) väärtustab ohutust, on teadlik riskikäitumise tagajärgedest;
2) oskab hinnata ohuteguri suurust, teadvustab õnnetuse ahelreaktsiooni võimalikkuse;
3) oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid;
4) teab, et pidurdus- ja peatumisteekonna pikkus sõltub sõiduki kiirusest, tee – ja ilmastikuoludest (vihm, lumi, jää);
5) tunneb liikluseeskirja nõudeid;
6) on seadusekuulekas ning tal on oskused, mis toetavad tema enda ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust erinevates liiklusolukordades;
7) oskab leida ja omab ülevaadet ohutusalastest kampaaniatest;
8) oskab koostada riskianalüüsi silmas pidades kooliümbruse (liiklus)keskkonda, teeb ettepanekuid ohutuse suurendamiseks.

§ 14. Hariduslike erivajadustega õpilased
(1) Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppest eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes.
(2) Kool korraldab andekate õpilaste juhendamist.
(3) Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib gümnaasium teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Piiratud teovõimega õpilase puhul kaasatakse nende muudatuste tegemisse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava.
(4) Kui õpilase hariduslik erivajadus ei võimalda riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste saavutamist, koostatakse õpilasele individuaalne õppekava, kus sätestatakse kohandatud nõuded võrreldes riikliku õppekavaga. Sellise individuaalse õppekava rakendamine on lubatud üksnes eriarsti, logopeedi, eripedagoogi või psühholoogi soovitusel.

4. jagu
Hindamine ja gümnaasiumi lõpetamine

§ 15. Hindamispõhimõtted ja klassi ning gümnaasiumi lõpetamist puudutav fikseeritakse eraldi dokumendis „Hindamisjuhend“.

5. jagu
Õpilaste nõustamine ja karjääriteenuste korraldus

§ 16. Õpilaste nõustamine

(1) Õpetajad jälgivad õpilase arengut ja vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks tuleb selgitada välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada diferentseeritud õpet.
(2) Kool korraldab õpilaste teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.
(3) Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks kursuse algul.

§ 17. Karjääriteenuste korraldus

(1) Karjääriteenuse korralduse eesmärgiks on:
1) Aidata täiendada õpilaste teadmisi iseendast, töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest;
2) Süvendada oskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ja eneseteostust.
(2) Valikainena on kooli õppekavas karjääriõpetus.
(3) Karjääriteenuse korraldusel on koordinaatoriks kooli psühholoog, kes teeb koostööd klassijuhatajate, aineõpetajate, raamatukoguhoidja ja huvijuhiga.
(4) Võimalikud on järgmised karjäärinõustamise alased tegevused:
- arenguvestlused;
- koostöö Rajaleidjaga;
- õppimisvõimaluste tutvustamine kõrgkoolides ja kutseõppeasutustes;
- õppekäigud;
- kohtumised vilistlastega kui erinevate elukutsete esindajatega.

6. jagu
Õpetaja töökava koostamise põhimõtted

(1) Töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö õppetunnis. Õppetunnid toimuvad koolis või väljaspool kooli ekskursiooni või õppekäiguna. Töökava koostamine ja arendamine kuulub klassiõpetaja ja aineõpetaja pädevusse.
(2) Klassiõpetaja ja aineõpetaja kujundab kooli õppekava alusel välja töökava, mis arvestab klassi omapära ja suundumust, kooli arengusuunda ja eripära, õpilaste vaimseid ja kooli materiaalseid ressursse.
(3) Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökavas täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja –materjale, õpetajatevahelist koostööd ning õppeaasta üldtööplaani.
(4) Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökavad on vormistatud kursuste kalenderplaanina.
(5) Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökavas on õppesisu liigendatud ulatuslikumate õppeteemade järgi. Näidatud on olulisemad alateemad, käsitletavad põhimõisted, kasutatavad meetodid, õppekirjandus ja muu õppematerjal; oodatavad õpitulemused ja nende kontrollimise/hindamise aeg ning moodused.
(6) Klassiõpetaja ja aineõpetaja töökava õppesisu osas kavandatakse täpselt eesmärgistatud õppeülesanded õpitulemuste saavutamiseks.
(7) Otsustused, mida klassiõpetaja ja aineõpetaja on teinud oma aine ja/või klassi eripära määratledes, kajastuvad töökavas õppemeetodite valiku kaudu.
(8) Aineõpetaja töökava struktuuri, vormi ning kinnitamise korra kinnitab kooli direktor.

7. jagu
Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Kooli õppekava kinnitab direktor.
Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule**.**